

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Elogia Societatis Iesv Sive Propvgnacvlvm: Pontificum,
Conciliorum, Cardinalium, Antistitum, nec non
Imperatorum, Regum, Principum & aliorum Virtute,
Religione, omniq[ue] Literatura illustrium (etiam ...**

Gomez, Cristobal

Antverpiæ, 1681

Gaspar Villaroel Ar. Charquens. n. 73

urn:nbn:de:hbz:466:1-38486

capimus oblectamenta, pari ratione in hoc florentissimo Societatis Hortulo, non tantum præceptorum iussa completio, verum etiam spiritualium exercitiorum veræ animorum delitiæ vigent. Hortus, vt aliquibus placet, ab eo nomen sortitus videtur, quod in illo semper aliquid oriatur. In hoc amænissimo Societatis IESV Horto, quot, quantaque virtutum incrementa in dies pullulant, & adolefcunt? Mirandi tantorum operum fructus, imitanda exemplorum varietas, procera sanctissimorum Virorum quasi plantarum series, medicinalium ad curandos animi morbos doctrinarum folia semper Virentia, nec non ad omnes Orbis terrarum tractus extensos cernimus tantarum plantarum ramos ad captanda in sacris excursionibus animarum lucra, ad implenda cæli horrea tanta fruge, tanta segete Prædestinatorum. Quapropter, ni fallor, optime de hoc Horto dictum assero illud Cantic. 4. Hortus conclusus, Fons signatus, emissiones tuæ Paradisus. Cur te non conclusum appellem Hortum, Paradisum, ac delicias Christi Domini? quem exactissimè sacrarum legum tuarum observatio vndique claudit, vndique sepit, ac munit ad arcendos Cocytiarum bestiarum incurfus? Fons ille vero scientiarum ac doctrinarum tuarum iure signatus asseritur, cui nunquam non adstipulatur sacræ paginæ auctoritas, & testimonia. Vnde omnis illi firmitas, tutamen ac veritas accersitur, cuius deductis in omnem regionem rivulis, & exulta irrigantur Christianorum arua, & squalentia fecundantur teliqua Paganorum. Nec desiderabile hic vitæ Lignum, vbi IESVS vitæ scatebra, vitæ radix suo Nomine Familiam hanc insigniuit, ditauit, ac munijt. *Hæc ille quàm pereleganter, & honorificè.*

73. * A GASPARE de VILLAROEL Archiep. Charchensi in Peruuio, Augustiniano, ac Scriptore doctissimo. *Is in Concione Canonizat. S. Ignatij fol. 6. Literis (inquit) est adeo instructa Societas, vt si Theologia interiret, in ea reperiri posset: vbi omnes eruditi, prudentes omnes, periti; nullus non doctus.*

Concio-

Hortus est amænissimus virtutum incrementis, Operum fructibus, & exemplis ornatus.

In quo procera sanctissimorum virorum planta exurgunt,

Quorum folia ad sanitatem gentium & rami ad animarum lucra.

Cant. 4. 12

Hortus conclusus sacrarum legum observatione.

Fons scientiarum sacræ paginæ auctoritate signatus.

Cant. 4. 12

Paradisus dilitiarum Christi, cuius lignum vitæ IESVS

Gen. 2. 9.

Societas quam fit instructa litteris.

Habet Con-
cionatores
præstantes,
homines
doctrina
eximios.

Eius Oratio
frequens:

Et man-
suetudo.

Aliena ab
inferendis
iniurijs.

Eius sobo-
les Cruci
mortifica-
tionis af-
fixa.

Societas
est Calum-
nouum.

Cuius inco-
la castitate
Angeli, ac
Seraphini.

illa iuuen-
utem, ru-
des Indos
ac barbaros
Æthiopes
excolit.

Innumeri
eius labores
in hoc mi-
nisterio.

Omnes cõ-
pletitur, vt
omnes lu-
cri faciat.

Concionatores (*ait fol. 7.*) adeo præstantes in Societate, homines doctrina ita eximij vndenam? unde doctrina tam multiplex? tanta in docendo peritia, unde hauriri potest? ex Oratione, ita certè. Oratio tam frequens, meditationis studium, contemplationis diuinarum rerum exercitium, quod in Societate viget, quid aliud, quam reuera disciplinas tradere? ac supremo huic præceptori operam dare? *Quæ (subdit fol. 8.)* in corrigendis erratis Societatis mansuetudo? leueritas in flectendis quàm mira! ab inferendis ignominijs quàm aliena! in præcauendis periculis quàm prouida! Nec ijs, quos euomere cogitur infamix notam vellet inuri. Quibus rebus (*ait fol. 10.*) ô sanctissima Societas tuos homines non exerces? quibus non experiris? quibus non mortificas? nemo est in te, qui non Cruci videatur affixus. Vestitus vilitas, nulla calceamentorum elegancia, nullus cubiculorum Ornatus, communis literatorum, atque illiteratorum victus, quid aliud est, quam tuam sobolem Cruci perpetuò affixam habere? Gloriosissimus (*addit fol. 12.*) Ignatius noui cuiusdam Cæli conditor illustris, cuius incolæ castitate Angeli sunt, cælestem puritatem suam, & Angelicam castitatem, tanquam propriam suis reliquit filijs Ignatius: è cælesti videntur materia conditi: Seraphini quidam sunt: in quouis puero, qui per plateas, & compita vobis occurrit, totius Ordinis huius laus sine maculæ discrimine enitescit. *Et fol. 14. concludit.* Id vero mirum magis in Societate cum Eam laborare Video in ingrata iuuentutis moribus excolendis, in rudibus Indis formandis, barbaris Æthiopibus erudiendis, superatis montium iugis, calcatis niuibus, desertis ac remotissimis locis peragratis, magno sibi honore, errantem misellum, ac inter laxa, ac rupes desertum, ipsisque rupibus, ac faxis magis saxeam Indum conquirere. Nec tamen miror hanc animorum magnitudinem, qui omnes omnino, siue pueros, siue viros, siue senes, doctos iuxta ac rudes, victos, ægros, improbos quosque complectuntur, sed illud fieri omnia, omnibus, vt omnes Christo
lucri

lucri faciant: illam sui moris negligentiam, vt suum morem perfectius teneant, solitudinem sibi familiarem deserere, vt eos cum quibus agunt, meliores reddant. Hic vero summus amor est. *Hec ille latinè fideliter traducta.*

* AB EODEM: *In Censura Tom. 2. Sapientis Christiani* per P. Franc. Aguado: Hos (inquit) Societatis Patres contem-
templor totam terram operientes eâ formâ, qua de Apibus dixit Poëta: It nigrum campis agmen: Harum apum exercitibus nigricant campi: eorum examina Germania vidit, Flandria, omnesque deturpatæ Nationes, earum aculeos trepidante semper hæreli. *Vel vt Hispanè dixit eleganter Antistes, Temblando de sus aguijones siempre la Eregia.*

AB EODEM: *Qui in Commentarijs super Iudices in Indice Euangeliorum pro Sacris Concionibus, Mense Iulij in festo S. Ignatij Parentis nostri sanctissimi, Certe (inquit) huius Angelicæ Societatis homines sunt strenui pro Religione milites, qui innumeras reportarunt victorias. Neque est cur eas ceteri inuideant illis, sed proprias per charitatem faciant, vt contigit Gregorio Magno, qui vincere se dicebat, cum Recarædus victorias reportabat. Certe Nomen IESV huius Religionis insigne, omnes hostium cuneos territat, facileque proster- nit. Noluit enim Ignatius se huius Militiæ Ducem dicitare, & ideo illius exercitus fiunt hostibus admodum formidabiles. Missiones huic Religioni consuetæ, summa Religiosorum mortificatio, nam peregrinari durissimum. Hec ibi doctissimus Antistes.*

AB EODEM: Sancta (inquit) Societas mea commendatione non indiget, quæ Seminarium est Sanctitatis, & toto terrarum Orbe bene habita: in qua incomparabilium virtutum ingens virorum numerus: & qui cum ea lites habet, cum sexaginta millibus hominibus litigat: qui omnes vnione, & conformitate vnicus homo est, viribus autem sexaginta millia. *Ita ille in Epist. ad Episcop. Paraquariens. D. Bernard.*

R

Eius filij apum examina.

Quorum aculeos hæresis trepidat.

Strenui pro religione milites, innumeras reportantes victorias.

Iesu Nomen Societatis insigne hostium cuneos territans.

Ideo fit exercitus hostibus formidabilis.

Eius Missiones laudantur.

Societas sanctitatis seminarium.

In ea in res incomparabilium virtutum & virorum numerus.

Eius filij viribus multi, vnione vnicus homo.

de Cardenas, que habetur in 1. Par. sui Regiminis Ecclesiastici Pacifici. quest. 1. art. 12. fol. mihi 163.

Societas ex fide, ac zelo in animarum conuersione laudata. 74. * A MELCH. MALDONATO, ET SAAVEDRA

Episcopo Tucumanensi, Augustiniano, eximioque uerbi diuini Ecclesiaste, qui in Epist. exhortatoria ad P. Didacum de Boroa Societatis nostre Prouincialem in Congregatione Cordubæ Tucumano- rum, sic in huius Prouinciæ commendationem, aureo, ut solet, ca- lamo scribit. Cum adeo, inquit, nobis probata sit SOCIETA-

Et ex Mis- sionibus & infidelibus ad fidem adducen- dis. TIS fides, ac zelus, quo honori Dei, ac animarum conuer- sioni studet, nec minus compertum nobis sit, quam operam Ecclesiæ in hac Diocesi hic Ordo Prædecessorum meorum tempore nauauerit, suam illis opem, ac labores cum Mis- sionibus, cum Infidelibus ad Christum adducendis confe- rendo, ac vniuersim per Vrbes omnes quouis tempore, diu, noctuque cuiuslibet hominum generi ad animarum commo- dum inuigilando, Nosque ipso nostro etiam tempore ex- perti sumus, ac suam præterea Paternitas Vestra nobis fi- dem obstrinxerit, hæc Christianæ pietatis officia in poste- rum non intermittenda, eam Regis, seu istarum Ecclesia- rum Patroni, ac ipsius diuini Numinis, seu omnium com- munitatis Domini, cui soli dignis illa præmijs afficiendi facul- tas sit, ac nostro etiam nomine hortamur, hoc Deo, & Ec- clesiæ suæ obsequium præstare velit, &c. Ita apud Hist. Con- uersionis spiritualis Paraquariæ, auctore P. Ant. Ruiz de Montoya S. 78. fol. 96. Et ibidem S. 79. fol. 97. litteris ad Regem nostrum Philip. IV. subiungit. SOCIETAS IESV est quæ verè Maiestatis Vestræ, ac Episcopi conscientias exonerat: quia in Urbibus die ac nocte ad rudium institutionem, ac ægrotorum, præ- sertim vero Indorum ac Æthiopum expiandos animos, in- signi charitatis, ac religiosæ vitæ exemplo incumbit.

Episcopo- ram, ac Regis con- scientias exonerans. Insigni ex- emplo in- cumbens in- rudium in- stitutionem & præcipue Indorū, ac Æthiopum, * AB EODEM; In responsione ad Epistolam D. Fr. Bernar- dini de Cardenas Episcopi Paraquariæ. Ad duo puncta, inquit, quæ assert Epistola Vestræ Dominationis Illustriss. mihi est respondendum. Primum est vestræ Illustrissimæ ex Prouin- cia

Littera in Societatis defensionem.

cia